

[Ministeren for skatter og afgifter.]

at bankerne og sparekasserne ytrer deres ønsker i den retning, og så vil vi i størst muligt omfang tage hensyn til disse ønsker.

(Kort bemærkning):

Glensgård (FP):

Jeg beklager meget, at ministeren ikke er mere smidig i denne henseende, og at vi derfor skal i gang i skatte- og afgiftsudvalget igen, men der begæres hermed behandling af lovforslaget mellem anden og tredje behandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg vil kun sige, at på trods af den fremgangsmåde kommer hr. Glensgård ikke længere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 2 i betænkningen *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 i betænkningen *forkastedes* med 133 stemmer mod 25.

Ændringsforslaget uden for betænkningen af *Stetter (KF)* (se foran) *forkastedes* med 142 stemmer mod 14.

Ændringsforslag nr. 3 og 5 i betænkningen *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 i betænkningen *forkastedes* med 117 stemmer mod 39.

Ændringsforslag nr. 7 og 8 i betænkningen *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 i betænkningen *vedtoges* med 132 stemmer mod 25.

Ændringsforslag nr. 10, 11, 12 i betænkningen og § 1 med de foretagne ændringer *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13 i betænkningen om en ny affattelse af § 2 *forkastedes* med 132 stemmer mod 25.

Ændringsforslag nr. 14 i betænkningen om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse *vedtoges* uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 16 i betænkningen *forkastedes* med 133 stemmer mod 25.

Underændringsforslag nr. 17 betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som underændringsforslag nr. 16.

Ændringsforslag nr. 15 om indsættelse af to nye paragraffer *vedtoges* med 149 stemmer mod 10.

Ændringsforslag nr. 1 angående titlen *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.

(Lovforslag nr. L 185. Fremsat 27/5 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Helle Degn (S):

Jeg skal på socialdemokratiets vegne give udtryk for, at vi deler den opfattelse, som undervisningsministeren har lagt til grund for fremsættelsestidspunktet af dette lovforslag. Vi vil gerne medvirke til, at den tidsplan, som er anlagt, kan overholdes. Den betænkning, som danner baggrunden for dette lovforslag, rummer mange forslag om ændringer og, synes jeg, en god argumentation.

Socialdemokratiet ser sig ikke i stand til at tilkendegive sin holdning til alle disse forslag, men vi vil se positivt på de enkelte forslag. Socialdemokratiet vil se med interesse på organisationernes reaktion på dette forslag, og vi vil gerne have dem forelagt, når de foreligger.

Jeg vil godt lige nævne et par af de forslag, som vi har særlig sympati for.

Nævnenes sammensætning foreslås ændret ved, at man udvider antallet af medlemmer, hvilket vi håber vil bevirke en styrkelse af nævnarbejdet på den enkelte skole. Princippet om skolenævn er en god institution til frem-

[Helle Degn.]

me af demokratiseringsprocessen i folkeskolen, som vi gerne vil styrke.

Angående skolekommissioner vil vi gerne støtte ministerens forslag om, at skolekommissionen selv vælger sin formand.

Angående fritidskommissionens afskaffelse og opgavernes overførsel til skolekommissionen og ungdomsskolenævn, voksen- og fritidsnævnet synes vi, at argumentationen herfor, som den er udtrykt i betænkningen, er fornuftig, da der her i praksis ude omkring har været tale om en alt for stor overlapning mellem fritidskommissionens og skolekommissionens arbejde.

Endelig er ændringerne jo også en konsekvens af den nye folkeskolelov, hvorfor vi også på dette punkt kan støtte ministerens forslag.

Vi kan støtte det af ministeren stillede forslag om på de amtskommunale gymnasier at bibeholde skolerådet.

Forslagene, som går på, at man indskrænker valgbarheden for de ansatte på skolerne, kan vi støtte. Vi ser positivt på den foreslåede udvidelse af den stemmeberettigede personkreds til nævnsvalgene på skolen.

Sidst vil jeg omtale de positive tanker, som samarbejdsudvalget er et udtryk for. Dog skal vi ikke lovgive herom, men dette initiativ kan vi kun fuldt ud støtte.

Afslutningsvis vil jeg udtrykke en positiv støtte til dette forslag, og socialdemokratiet vil stille sig åbent for de realitetsforhandlinger, som vi skal i gang med til efteråret.

Wissing (FP):

Ved behandlingen i sidste uge af centrumdemokraternes forslag til ændring af lov om styrelse af kommunernes skolevæsen blev det oplyst, at der også ville komme ændringsforslag fra undervisningsministeren, og at dette ville blive ret omfattende.

Nu er lovforslaget fremsat, og det må siges, at det indeholder overordentlig mange ændringer i forhold til nugældende lov.

Lovforslaget er fremkommet, efter at et udvalg, der var nedsat af undervisningsministeren den 7. januar 1975, nu har afgivet en betænkning. Denne er også meget vidtspændende, hvilket næppe kan undre, idet det er oplyst, at udvalget har holdt ikke mindre end 35 møder. Betænkningen er nu ikke alene et stort værk, den virker også gennearbejdet.

Når jeg alligevel ikke er helt tilfreds med betænkningen, så skyldes det ikke kun et ønske om at komme med kritik af det arbejdsresultat, som udvalget har fremlagt, men jeg synes, at udvalget i sin sammensætning er for stærkt præget af eksperter eller det, jeg vil kalde skrivebordsteoretikere. Ganske vist er der sikkert forældre imellem disse, men det, vi andre forstår ved almindelige forældre, er efter min mening ikke tilstrækkelig repræsenteret. Det er en skam, for det er netop disse forældre og deres medleven i skolens anliggender, der er en vigtig forudsætning for, at vore skoler kan komme til at fungere på den bedst mulige måde.

Jeg må dog notere med tilfredshed, at forslaget betyder en lille styrkelse af skolenævnets stilling netop med hensyn til forældrerepræsentation. Fra fremskridtspartiets side ser vi dog gerne en yderligere styrkelse af skolenævnene, idet vi ønsker, at disse skal have yderligere beføjelser, ikke mindst af juridisk og økonomisk art. Derfor undrer vi os også over, at de gymnasiale skoleråd nu foreslås oprettet helt uden forældrerepræsentation.

Vi har dog ikke noget imod en begrænset elevrepræsentation, men er glade ved, at man ikke har imødekommet nogle elevorganisationers krav om ligelig repræsentation. Af erfaringer fra andre uddannelsesinstitutioner er vi ikke i tvivl om, hvad en sådan repræsentation skulle bruges til.

Det må også hilses med tilfredshed, at lovforslaget ikke indeholder bestemmelser om samarbejdsudvalg, og at udvalget i betænkningens forslag fastslår, at indstillinger fra samarbejdsudvalg ikke vil betyde nogen ændring med hensyn til den kompetence, der ifølge skolestyrelsesloven er henlagt til skolenævn, skolens leder og lærerråd.

Endelig bemærker vi, at undervisningsministeren heller ikke på alle områder er enig med udvalget, og at lovforslagets fremsættelse nu skyldes, at man gerne vil give mulighed for en offentlig debat i løbet af sommeren. Der vil utvivlsomt komme mange kommentarer og henvendelser, som vi vil få lejlighed til at drøfte nærmere i undervisningsudvalget. Fra fremskridtspartiets side er vi parat til at medvirke i arbejdet på at skabe en lov, som virker på bedst mulig måde.

Brøndlund Nielsen (V):

Jeg hører til de heldige medlemmer, sådan

[Brøndlund Nielsen.]

at forstå, at jeg i fredags tog meget sent her fra huset og som følge deraf nåede at få dels lovforslaget, dels de to ret fyldige betænkninger, der danner grundlag for det. Det er jo et ret omfattende arbejde; det fremgår af det store antal møder, som udvalget, der har forberedt denne lovændring, har afholdt.

Det er sådan i venstre, at vi har mange mennesker, der er vældig aktive i skolestyrelsesarbejde. Vi har megen debat og interesse omkring disse ting i vort parti, og derfor er det svært for os sådan lige i løbet af en pinse at afklare vores stilling til de mange, mange enkeltheder, der er i dette forslag.

Måske kan det umiddelbart give det indtryk, at det er en række mindre enkeltheder, men man kan ikke afvise, at der er en række principielle linjer i det. Jeg nævner f. eks. spørgsmålet om skolekommissionernes fremtid. Skolekommissionerne foreslås jo ikke afskaffet, men i og med at de skal have en repræsentation fra kommunalbestyrelsen og kulturudvalget og ifølge udvalgets forslag også den samme formand som kulturudvalget, må man sige, at deres selvstændighed bliver stærkt begrænset, og at der derfor bliver et principielt spørgsmål om deres fremtidige stilling. Jeg har dog bemærket, at ministeren selv ikke ønsker at gå hele denne vej, men det viser vel nok noget om de problemer, der er i hele spørgsmålet, som det er lagt op i lovforslaget. Det er vel også typisk, at ministeren selv har fået det så sent, at det ikke har været muligt at få indarbejdet de synspunkter, ministeren har.

Vi kan nok ikke konkludere andet, end at det er noget, der må give anledning til mange overvejelser i udvalget, og i den forbindelse må så også afvejes spørgsmålet om den kommunalt valgte repræsentation til skolenævn.

Vedrørende andre enkeltheder i forslaget kan jeg sige, at vi umiddelbart er lidt skeptiske over for planerne om den fremtidige styrelse af gymnasiet. Sammensætningen af det styrende organ minder i betænkelig grad om noget tilsvarende ved de højere uddannelser, der har givet anledning til dårlige erfaringer.

Vi er positivt indstillet over for en rationalisering i styrelsen af voksenuddannelserne.

Jeg skal ikke sige mere om forslaget. Når det har været, som det har, mener jeg trods alt, vi må anerkende, at ministeren har fremsat det på nuværende tidspunkt, sådan at det kan give anledning til debat blandt folketingets medlem-

mer, i udvalget og ude omkring her i sommer. Men man kan jo godt, når man beskæftiger sig med disse undervisningsspørgsmål, sige, at man kunne få indtrykket af, at de forfatningsmæssigt instituerede organer er et besværligt omsvøb. Nu har vi i sidste uge hørt, hvordan et par store organisationer har truet og klaget over, at vi ikke uden videre ville vedtage det, som de var blevet enige om med hinanden, og nu får vi her forelagt et forslag, hvorom et udvalg har holdt, jeg tror 35 eller 38 møder og forberedt det, og så forudsættes det altså, at vi temmelig hurtigt kan få det gennemført. Det er ikke helt let, men vi tilsiger fra venstre at deltage i dette arbejde med interesse og aktivitet.

Gerda Møller (KF):

Egentlig burde man jo afvise at behandle et forslag, som man har fået i fredags. Når man tager alt det arbejde, der er herinde i tinget, og ikke mindst de undervisningsudvalgsforslag, der har været til behandling, i betragtning, har man faktisk ikke tid til at gå ind i dette forslag.

Vi kender jo baggrunden for det fremrykkede tidspunkt, og derfor vil vi heller ikke være så uelskværdige, at vi ikke vil behandle lovforslaget. Men man kan jo nok undre sig over, at det ikke er lykkedes at få udvalget, der har haft over 2 $\frac{1}{4}$ år til arbejdet, til at komme med sin betænkning så tidligt, at vi også her i folketinget kunne få god tid til at behandle forslaget. Udvalget må jo lige så vel som vi andre have vidst, at der er noget, der hedder kommunevalg i 1978, og at man af hensyn til det og til de forskellige bekendtgørelser og cirkulærer, der skal skrives, burde have haft dette lovforslag vedtaget i denne samling.

Der har, som andre ordførere har været inde på, været meget kort tid. Den betænkning, vi har fået, er på ikke mindre end 183 sider. Bilagene til den er på 132 sider, og selve lovforslaget omfatter 80 paragraffer, så det har heller ikke været muligt for os i det konservative folkeparti overhovedet at behandle det i gruppen, det har der slet ikke været tid til. Jeg har ikke sat mig dybere ind i forslaget, og jeg har heller ikke kunnet nå at indhente synspunkter hos de mennesker, som skal arbejde under loven.

Ministeren siger i sin fremsættelsestale, at hun vil tage hensyn til de kommentarer, som måtte fremkomme i forbindelse med førstebehandlingen i dag. Jeg beklager ikke at kunne bidrage nævneværdigt på nuværende tidspunkt, men jeg vil da udtrykke min tilfredshed med,

[Gerda Møller.]

at fritidskommissionen bortfalder, og med den selvstændige placering med direkte ansvar over for kommunalbestyrelsen, som fritidsundervisningen vil få ifølge de ændringer, som ministeren agter at foretage i de i betænkningen fremsatte forslag. Vi finder, at der her er tale om en administrativ forenkling, og at ministeren har en god forståelse for det arbejde, der foregår inden for hele folkeoplysningsområdet.

Der er også et par andre regler, man sådan finder ud af ved en hastig gennemgang af lovforslaget, som vi i hvert fald godt vil have lov til at vende tilbage til. Det er reglerne om valgbarhed og valgret til skolenævnene. Vi er betænkelige ved, at man på et enkelt område inden for styrelsesloven begynder at lovgive om papirløse samlivsforhold, så længe man ikke i det udvalg, der er nedsat af justitsministeriet vedrørende ægteskabslovgivningen, har kunnet finde frem til, hvilke retsvirkninger sådanne samlivsforhold bør tillægges. Vi mener altså ikke, at man i et lovforslag som dette skal foregribe de resultater, man vil komme til.

På grundlag af en hastig gennemgang af lovforslaget er der for mig ingen tvivl om, at der er mange gode ting i det, som vi vil være med til at støtte. Vi er glade for, at vi nu i løbet af sommeren kan få lejlighed til at gå dybere ind i forslaget, inden vi skal have den nye førstebehandling i starten af det nye folketingsår.

Ingolf Knudsen (CD):

Hr. Wissing fra fremskridtspartiet understregede i sin ordførertale, at han ikke var tilfreds med betænkningen. Heraf udleder jeg så, at hr. Wissing har studeret denne betænkning meget grundigt. Det må jeg selvfølgelig anerkende, men må så samtidig beskæmmet afsløre, at det har jeg ikke.

Det er nemlig et digert værk, som er blevet udarbejdet, som allerede nævnt, af et udvalg, der blev nedsat i januar 1975, og som først her i april 1977, altså efter over 2 års arbejde, har afgivet en betænkning, der er ret så omfattende. Ministeriet har haft travlt, kan jeg forstå, og man må da påskønne, at det har nået at få udarbejdet et lovforslag, som er blevet fremsat her i tinget den 27. maj.

Det vil sige, at det er på baggrund af 3-4 dages mulighed for at sætte sig ind i lovforslaget og 4 dages mulighed for at sætte sig ind i betænkningen, at vi her i dag skal debattere de fremtidige retningslinjer for kommunernes sty-

relse. Det finder jeg egentlig urimeligt, især over for dem, som gennem mere end 2 år har arbejdet med disse problemer. Jeg føler det i det hele taget urimeligt over for styrelsen af kommunernes skolevæsen, at vi i partierne på så kort tid skal kunne udtale os om noget, der er så væsentligt for fremtiden inden for kommunens skolevæsen.

Derfor må jeg erkende, at vi fra centrum-demokraternes side ser os ude af stand til at kommentere betænkningen, som den foreligger. Vi vil gerne medvirke til en debat om den, men vi har ikke på så kort tid kunnet have haft den ude til høring blandt dem, vi normalt diskuterer den slags ting med, ej heller har vi haft mulighed for at debattere betænkningen i gruppen på de få dage, som har været til rådighed.

Ebba Strange (SF):

Jeg kan i meget høj grad tilslutte mig den sidste ordførers indlæg. I modsætning til hr. Brøndlund Nielsen fik jeg ikke betænkningen med hjem fredagen før pinse, og jeg har ikke læst den.

Ligesom hr. Brøndlund Nielsen nævnte det, har vi også i SF forskellige synspunkter vedrørende spørgsmålet om disse skolestyrende organers sammensætning. Vi har dog ikke haft lejlighed til at drøfte det, inden jeg skulle stå her i dag, så derfor vil de kommentarer, jeg knytter til det fremsatte lovforslag, måske ikke give ministeren så meget med på vejen, som hun egentlig kunne ønske.

Mit indtryk er, at det, ministeren ønsker af denne førstebehandling i dag, er at få en fornemmelse af, hvor vi har tinget. Hvordan skal dette lovforslag se ud, når det fremsættes igen til efteråret? Der er ingen tvivl om, at vi alle sammen vil være bedre forberedt til efteråret, og i modsætning til hr. Ingolf Knudsen tror jeg såmænd godt, vi kan gøre forslaget ret hurtigt færdigt i efteråret og alligevel få det vedtaget, sådan at det kan komme til at gælde fra den 1. april 1978. Det vil jeg godt tro, vi kan.

Ved en umiddelbar gennemlæsning af lovforslaget er der flere af ændringerne, der tiltaler mig og de mennesker, jeg har haft lejlighed til at diskutere dem med i SFs gruppe. Vi er tilfredse med, at fritidskommissionen bortfalder, og at vi i stedet for kommer til at operere med de tre nævn, altså voksenundervisningsnævnet, fritidsnævnet og ungdomsskolenævnet. Vi har diskuteret spørgsmålet om at give disse

[Ebba Strange.]

nævn repræsentation i skolekommissionen, så skolekommissionen ligesom skulle kunne varetage også de interesser, der ligger i de andre nævn, men vi er ikke helt enige om det. Jeg tror nu nok, det er en god idé.

Så har vi diskuteret spørgsmålet om skolenævn og forslaget om, at forældre til børn i specialklasser ikke skal have særlig repræsentation. I den anledning har jeg lyst til herfra at fortælle, hvordan vi fra SFs side i virkeligheden ønsker et sådant skolenævn sammensat, så kan det indgå i overvejelserne.

Vi mener, at hvis vi virkelig skal gennemføre en forældreindflydelse på den enkelte skole – og det er vi fra SFs side meget interesserede i, at man skal – så bør det være sådan, at hvert hold vælger repræsentanter til et forældreråd. Vi mener, at man skal bygge på demokrati i den enkelte klasse, på det enkelte elevhold, at man skal sammensætte en forældrerepræsentation for hver skole, bestående af en repræsentant for hvert af de på skolen værende hold eller klasser, eller hvad man nu opererer med, at de ansatte på samme måde skal danne et personaleråd, altså de dagligt ansatte, både pædagoger, administrativt personale og andet ansat personale, og at eleverne skal danne et elevråd. Det er ud af de 3 grupper, man skal vælge sit skolenævn, sådan at alle de mennesker, der hver eneste dag er afhængige af det, der foregår i skolen, får en faktisk indflydelse på skolens hverdag. Det er vores ideal af et skolenævn, og det kan man jo tage med på vejen. Vi forestiller os så, at skoleinspektøren er sekretær i dette skolenævn.

Det er klart, at hvis man fik sammensat et sådant skolenævn, var det unødvendigt, at specialklasserne var særligt repræsenteret, men hvis vi skal operere med et skolenævn som det, der er skitseret i lovforslaget, så er vi bekymret over, at denne specialrepræsentation falder væk.

Derimod finder vi det meget vigtigt, at hvert eneste barn kan få repræsentation gennem et forældrepar, hvad enten dette forældrepar nu er de biologiske forældre eller på anden måde fungerer som barnets forældre. Derfor er vi meget glade for den liberalisering, der ligger i lovforslaget i denne henseende.

Endelig er der hele spørgsmålet om, hvem der har hvilken kompetence i forbindelse med disse ting. Vi er meget bekymret over, at en

kommunalbestyrelse ikke er forpligtet til at sætte en skoledirektør, en skoleinspektør, selv om der er en enig skolekommission bag et forslag. Vi er også bekymret på grund af det, vi for nylig har været ude for i Gladsaxe, hvorom jeg rejste et spørgsmål i undervisningsudvalget. Ministeren svarede, at nu var problemet løst i Gladsaxe, og det er det, men det vil jo opstå igen andre steder. Hvordan kan vi sikre os en skolestyrelsesordning, der garanterer, at når et enigt skolenævn, forældreråd, elevråd, medarbejderåd, indstiller noget, i dette tilfælde altså en samlæsning, så kan skolekommissionen ikke vælte det? Altså hvem skal have hvilken kompetence? Vi er altså interesseret i, at de øvre-liggende organer i højere grad ligesom fungerer som kontrolorganer, men at beslutningerne ligger så tæt som muligt ved det sted, hvor de mennesker, beslutningerne vedrører, færdes.

Freddy Madsen (DKP):

Over for de klagesuk, der har lydt over, at der har været for lidt tid, vil jeg gerne sige, at jeg synes, det måske er et lidt utraditionelt, men godt initiativ, undervisningsministeren her har taget ved at fremsætte et forslag i denne samling, som man altså regner med kan vedtages i næste samling. Det giver dog mulighed for, at vi dels nu kan fremsætte nogle tanker – de kan måske være lidt løse og lidt spredte i betragtning af tiden – dels kan studere lovforslaget yderligere og også de bemærkninger, som fremsættes her i dag. På dette grundlag skulle der være mulighed for, at vi i løbet af dette halve års tid kunne finde frem til noget, der var rimeligt og fornuftigt.

Da skolestyrelsesloven blev ændret i 1974, resterede en lang række principielle spørgsmål, som også vi så frem til at få grundigt behandlet. Den betænkning, som er blevet resultatet af dette arbejde, gør imidlertid ikke forsøg på at udstikke mere tidssvarende, hensigtsmæssige og demokratiske retningslinjer for skolens styrelse. Retfærdigvis må det siges, at udvalgets kommissorium ikke har været særlig klart formuleret, men det at fremsætte forslag om antal og sammensætning af de i skolestyrelsesloven hjemlede organer, herunder også sådanne forslag, som kunne forudsætte ændrede bestemmelser for den i skolestyrelsesloven forudsatte kompetencefordeling mellem organerne, kunne dog nok have givet lidt mere anledning til nytænkning end det, der her har været tilfældet.

[Freddy Madsen.]

Vi kan tværtimod konstatere, at de dengang fremsatte forslag, det såkaldte københavnske notat, tilsyneladende ikke er blevet behandlet eller fastholdt af de oprindelige forslagsstillere.

Som vi sagde i 1974, er det vor opfattelse, at grundelementerne i skolenævnet skal være repræsentanter for forældre, elever og lærere, og at den afgørende indflydelse må ligge hos skolenævnet. Styrelsesloven må dels sikre forældrenes demokratiske ret til indflydelse på tilrettelægning og planlægning af deres børns skolegang, dels sikre elevernes, lærernes og det øvrige ansatte personales demokratiske ret til indflydelse på deres arbejdsplads. Styrelsesloven skal udformes, så formålsparagraffens smukke ord om forberedelse af eleverne til demokrati og medansvar også kan gøres til en levende realitet i skolens daglige arbejde. Elevrådet og elevarbejdet er et meget vigtigt element, det vil vi gerne fremhæve ved denne lejlighed.

Ud over disse problemer ligger der naturligvis en lang række andre problemer. Der er problemerne omkring gymnasieskolen, hvor man har valgt at skabe et styrende organ af en helt anden opbygning end det, man har i folkeskolen med deltagelse af og stemmeret for de berørte interessegrupper, og hvor man i konsekvens heraf mener, at samarbejdsudvalg er overflødige. Det er et af de få forsøg på lidt nytænkning, men man fjerner rigtignok også samtidig eksisterende velfungerende og demokratiske styrelsesorganer på gymnasieskolerne, hvor lærere og elever hidtil har demonstreret, at de godt kunne finde ud af det sammen. Vi kan tilslutte os ministerens forbehold heroverfor, men ønsker selvfølgelig at se det konkrete forslag, før vi kan udtale os nærmere herom.

Videre har vi svært ved at forstå en argumentation for i praksis at fjerne de politisk valgte medlemmer af skolenævne i folkeskolen, hvad der jo nok kan være rimelighed i, men man forudsætter samtidig, at ikke mindre end 3 amtsrådsmedlemmer skal styre på en enkelt gymnasieskole.

Der er som sagt mange problemer i dette lovforslag. Vi mener ikke, at det helt slår til over for virkeligheden, men der er dog her lagt et grundlag frem, som vi mener kan give stof til eftertanke i partierne i den kommende sommer, og som vi også vil medvirke aktivt til at viderebearbejde i udvalget.

Svend Haugaard (RV):

Som det er sagt, er det jo et meget sent tidspunkt, men det forventes vel heller ikke, at vi skal have en indgående behandling. Derimod er det meget fornuftigt, at lovforslaget kommer frem, sådan at de interesserede parter kan få tid til at tage stilling til det og drøfte det, og sådan at vi andre også får en passende tid til at gennemgå det. Der er et væld af detaljer, vi naturligvis endnu ikke har kunnet tage stilling til, men det er også i højere grad en udvalgsag.

Jeg vil gerne sige, at fra radikal side lægger vi meget stærk vægt på, at skolenævne styrkes så stærkt som muligt, og vi vil nok også kunne acceptere – jeg tror, det er rigtigt – at det udelukkende er forældrerepræsentanter, der sidder i det egentlige skolenævn. Vi vil nok mene, at der fortsat skal være mulighed for repræsentation for forældre med børn i specialklasse.

Med hensyn til fritidskommissionens skæbne må vi nok lige overveje den én gang til, inden vi tager endelig stilling. Det er bl. a. afgørende for skolekommissionens sammensætning, og hvilke parter der skal repræsenteres heri.

Vi skal ikke sinke forslaget. Vi er klar over, at der skal ændringer til, specielt konsekvensændringer i folkeskoleloven, og det ser vi meget gerne på, men vi er ikke sådan uden videre overbevist om, at alle ændringerne er nødvendige, eller at de absolut er forbedringer. Som sagt ser vi gerne på det.

Chr. Christensen (KrF):

I fremsættelsen begrundet ministeren lovforslagets fremkomst på dette sene tidspunkt med, at der i marts 1978 skal afholdes kommunalvalg og i tilknytning hertil nyvalg til kommissioner og nævn inden for skolestyrelseslovens område. Det haster derfor med at få lovforslaget fremsat og behandlet så tidligt, at de nødvendige bekendtgørelser og cirkulærer kan være fremme i god tid før valget. Vi er helt enige med ministeren i denne vurdering. Jeg husker, hvordan det sidste gang kneb med at få det ud i rette tid. Det vil også være meget nyttigt, om vi nu her i sommerens og efterårets løb kan få en debat om forslaget, som kan muliggøre en bedre og hurtigere behandling, når genfremsættelsen finder sted til oktober.

Lovforslagets sene fremkomst – vi har dårlig nok haft det en uge – medfører, som

[Chr. Christensen.]

mange ordførere har været inde på det, at det ikke vil være muligt at få en virkelig seriøs førstebehandling med forpligtende generelle bemærkninger. Men jeg vil da gerne forsøge at komme med vurderinger på enkelte områder.

Jeg er enig med fru Gerda Møller i det forkerede i, at man gennem dette lovforslag juridisk legaliserer papirløse samlivsforhold. Man kunne også godt spørge, hvorfor vi i det hele taget skal have en ændring af skolestyrelsesloven på nuværende tidspunkt. Det er nok sådan, at mange har forventet, at en ændring skulle føre til en virkelig forenkling.

Hvis vi kigger på skolenævnene, så ser vi, at de skal opretholdes. Kommunalbestyrelsen skal selv kunne bestemme, om den vil sende et medlem dertil, en god løsning efter vor opfattelse. At medlemstallets maksimum stiger fra 5 til 7 kan være vældig fornuftigt.

Det foreslås, at den særlige repræsentation for forældre til børn i specialklasser bortfalder. Jeg har i praksis været med til at administrere denne bestemmelse og kan vældig godt se det gode i, at man sikrer disse forældre repræsentation i nævnet. Ministeren er også indstillet på, at dette skal fortsætte. Men jeg har også mærket noget helt andet, og det er en fornemmelse af diskrimination hos disse forældre. De føler, at de her ligesom skal have en særstilling, der gør, at de måske ikke helt føler sig som virkelige forældre, almindelige forældre, i deres egen skole. Det kan føre til, at det kan blive besværligt at få forældre nok til at gå ind i arbejdet på denne baggrund. Derfor er jeg, alt andet lige, nok tilbøjelig til at mene, at vi må droppe denne specielle ordning, og så må de sikres repræsentation ad anden vej.

Det foreslås, at fritidskommissionen bortfalder, efter vor opfattelse virkelig en forenkling af de bedre. Skolekommissionen skal bestå af 13 medlemmer. Vi synes, det er et godt valgt tal. Den må have lov til selv at vælge sin formand. I bemærkningerne står der, at skoledirektøren deltager i skolekommissionens møder uden stemmeret. Når vi så går ned til fritidsnævnet, så står der, at skoledirektøren, den ledende skoleinspektør eller en anden repræsentant for den kommunale forvaltning deltager uden stemmeret. Det er nok ud fra den betragtning, at hvor der er en ledende skoleinspektør, så kan det være vanskeligt at afse tid, men på den anden side må man gøre sig klart,

at igennem skoledirektøren eller den ledende skoleinspektørs medvirken på begge områder sikrer man en administrativt god koordination.

I lovforslagets § 1, nr. 47, kan man se, at der nu skal oprettes skoleråd ved gymnasierne. I disse skoleråd skal der sidde amtsrådsmedlemmer, rektor, lærerpersonalerepræsentanter, elevrepræsentanter og en repræsentant for det teknisk-administrative personale. Det er egentlig ganske interessant, at man i et lovforslag som dette finder det rimeligt og ret, at teknisk personale skal have indflydelse på gymnasieskolerne. De skal have stemmeret, men forældrene piller man ud og siger, at dem skal man ikke høre. Det må laves om. Vi ved fra adskillige gymnasieskoler, at netop forældreinspirationen i skolenævnene har været et vældig godt aktiv og har medvirket til at koordinere interessen fra forældrenes side. Jeg står helt uforstående over for, at ministeren kan lade sådan noget passere uden bemærkninger.

Alfred Hansen (DR):

Jeg skal ikke ved denne lejlighed knytte mange bemærkninger til lovforslaget. Det er ikke fordi lovforslaget ikke interesserer mig, det gør det i allerhøjeste grad. Da det ser ud til at være en nødvendighed, at vi allerede nu får revideret skolestyrelsesloven, skal jeg også gerne medvirke til en hurtig behandling i den nye samling.

Jeg skal ganske kort kommentere navnlig ministerens skriftlige fremsættelse og udtrykke, at vi i retsforbundet fuldt tilslutter os den første del af ministerens skriftlige fremsættelse med udvidelsen af skolenævnet og også sammensætningen af skolenævnet, nemlig så der kommer forældrerepræsentanter.

Jeg er også glad for ministerens bemærkning om, at ministeren ikke er enig i forslaget om, at den særlige repræsentation for forældre til børn i specialklasser skal bortfalde. Jeg mener, at de bør være der, så dér er jeg enig med ministeren. Jeg er også enig i bemærkningerne om plejeforældre og stedforældre, netop ud fra det synspunkt, at det er børnene, det drejer sig om, og at børnene bør være repræsenteret af deres forældre. Hvad enten det er plejeforældre eller stedforældre, så bør de have et talerør i skolenævnet.

Derimod er vi mere betænkelige ved den sidste del, som omfatter, hvad flere andre ordførere har været inde på, sammensætningen af

[Alfred Hansen.]

det ledende organ for gymnasierne. Det tvivler jeg på at vi kan tilslutte os, men vi får jo nok en debat om det.

Hvis den endelige udformning af lovforslaget, når det kommer til drøftelse i udvalget, bliver sådan, at det i højere grad end nu tager sigte på et nærdemokratisk styre, så vil vi meget gerne medvirke til vedtagelsen til sin tid.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Ligesom ordførerne ved denne førstebehandling af dette lovforslag skal jeg indlede med at beklage, at det er fremkommet på et så sent tidspunkt. Jeg forstår udmærket den situation, ordførerne har været i, med den ringe mulighed for at sætte sig ind i det omfattende materiale og de deraf følgende lidt mere generelle betragtninger, man har fremført ved denne førstebehandling. Det er klart, at jeg havde håbet på, at vi kunne have gjort det en smule mere præcist, det ville have lettet det videre arbejde, men jeg føler også, at de fleste ordførere har vist forståelse for den situation, vi har været i omkring dette lovforslag.

Jeg takker for de mange positive tilkendegivelser om, at man ser frem til debatten i løbet af sommeren, og at man er indstillet på en hurtig og effektiv behandling, når lovforslaget genfremsættes til efteråret. Jeg vil så blot håbe, at man også benytter denne pause til at få stillet spørgsmål til forslaget, der nu er fremsat, således at vi virkelig kan være velrustede, når vi tager fat på det igen til efteråret.

I øvrigt skal jeg ikke gå ind i kommentarer til de punkter, der har været trukket frem. Det har været tilkendegivelser fra de forskellige partier, og dem har jeg været glad for. Jeg håber, at vi kan vende tilbage til efteråret med et forhåbentlig godt og grundigt gennemarbejdet standpunkt hos alle partier.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Kjærulff-Schmidt, Arentoft, Maisted, Børge Møller, Nauerby, Ernst Schmidt og Thorndahl har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om folkeafstemning om atomkraft.

(Lovforslag nr. L 187).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kjærulff-Schmidt) (FP):

Jeg tillader mig herved at fremsætte forslag til lov om folkeafstemning om atomkraft. Jeg skal henvise til forslaget tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 2. juni kl. 10, med følgende dagsorden:

1) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse.

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m. v.

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om erhvervsfaglige grunduddannelser.

5) Tredje behandling af:

Forslag til lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion.

6) Tredje behandling af:

Forslag til lov om prøveforberedende enkeltfagsundervisning m. v. for voksne.

7) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser, lov om